

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**"Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών
Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία
Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών"**

**"The Athens City Museum
Vouros - Eutaxias Foundation"**

**Καραγιάννη Ιωάννα (Α.Μ. 18677084)
Επιβλέπων Καθηγητής:
Γεώργιος Μαχιάς Λέκτορας**

Αθήνα, Ιούλιος 2023

Επιβλέπων καθηγητής και μέλος της εξεταστικής επιτροπής: Γεώργιος
Μαχιάς, Λέκτορας

Μέλος της εξεταστικής επιτροπής: Αριστείδης Τσινάρογλου, Λέκτορας

Μέλος της εξεταστικής επιτροπής: Ελένη Νικολαΐδου, Ακαδημαϊκός
Υπότροφος

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο Η κάτωθι υπογεγραμμένη Καραγιάννη Ιωάννα του Βασιλείου με αριθμό μητρώου 18677084 φοιτητής - φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών, δηλώνω υπεύθυνα ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα (υπογραφή)

Ευχαριστίες

Η παρούσα πτυχιακή εργασία πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής και συγκεκριμένα στο Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών κατά το έτος 2023.

Η ολοκλήρωση αυτής της πτυχιακής εργασίας θα ήταν αδύνατη χωρίς την πολύτιμη υποστήριξη του καθηγητή μου, Γεώργιου Μαχιά, Λέκτορα του τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών. Του εκφράζω ένα βαθύ ευχαριστώ για την βοήθεια που μου προσέφερε, την καθοδήγηση του οποιαδήποτε στιγμή και τις συμβουλές του με σκοπό να τελειοποιηθεί η παρακάτω πτυχιακή εργασία.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ χρωστάω στο Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών - Ίδρυμα Βούρου - Ευταξία, σε όλο το προσωπικό του Μουσείου και ιδιαίτερα στον Προϊστάμενο Υπηρεσιών του Μουσείου, κύριο Ανδρέα Σπύρου, για την χορήγηση άδειας με σκοπό να φωτογραφίσω το Μουσείο, για την ξενάγηση στους χώρους του και για τις πολύτιμες πληροφορίες που μου έδωσε.

Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστήσω το προσωπικό του Black Duck Garden.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρακάτω πτυχιακή εργασία αποτελεί αφιέρωμα στο Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, στην ιστορία και την αρχιτεκτονική αυτού. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η παρουσίαση της ιστορίας του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών αλλά και τον πολύτιμων εκθεμάτων που στεγάζονται μέσα στο κτίριο αυτό. Επιπροσθέτως, μελετήθηκε τόσο η αρχιτεκτονική του κτίσματος όσο και γενικότερα η αρχιτεκτονική της Αθήνας, δηλαδή ο Νεοκλασικισμός, ρεύμα που επικρατούσε από το 1750 περίπου έως το τέλος του 19ου αιώνα στην Αθήνα και στον κόσμο γενικότερα. Το είδος της αρχιτεκτονικής φωτογραφίας κατέχει σημαντικό μερίδιο στην παρακάτω πτυχιακή εργασία, όπως επίσης, οι Έλληνες και ξένοι φωτογράφοι οι οποίοι ασχολήθηκαν με αυτή τη θεματολογία. Μέρος της πτυχιακής αυτής εργασίας καταλαμβάνει η δική μου φωτογραφική δουλειά μέσω της οποίας παρουσιάζονται οι χώροι του Μουσείου φωτογραφημένοι με τη δική μου ματιά και αισθητική.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	
1. Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών	
1.1 Η Ιστορία του Μουσείου.....	8
1.2 Τα κτίρια του Μουσείου.....	9
2. Ο Εκθεσιακός Χώρος του Μουσείου	
2.1 Οι αίθουσες και τα εκθέματα του Μουσείου.....	11
2.1.1 Ισόγειο του παλαιού παλατιού και η είσοδος του Μουσείου.....	11
2.1.2 Πρώτος όροφος του παλαιού παλατιού.....	13
2.1.3 Πρώτος όροφος του “νέου” κτιρίου.....	14
2.1.4 Δεύτερος όροφος του “νέου” κτιρίου.....	14
2.2 Οι μη επισκέψιμοι χώροι του Μουσείου.....	15
3. Ο κήπος του “παλαιού” παλατιού.....	
3.1 Black Duck Garden – Athens City Museum bistrot.....	16
3.2 Η παλιά είσοδος του αρχοντικού.....	16
4. Η Αρχιτεκτονική Φωτογραφία	
4.1. Ο ορισμός της Αρχιτεκτονικής Φωτογραφίας.....	17
4.2 Η Αρχιτεκτονική της Αθήνας εκείνη την εποχή - Νεοκλασικισμός...	18
4.3 Φωτογράφοι αρχιτεκτονικής φωτογραφίας εκείνης της περιόδου στην Αθήνα και στον υπόλοιπο κόσμο.....	19
4.4 Φωτογραφική Αποτύπωση αρχιτεκτονικού περιεχομένου.....	23
4.5 Επιρροές φωτογράφου στη συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία.....	24
5. Η Πτυχιακή Εργασία.....	
5.1 Επιλογή θέματος.....	29

5.2 Εξοπλισμός και τεχνοτροπία για τη δημιουργία των φωτογραφιών.....	30
5.3 Τα στάδια εκτέλεσης της πτυχιακής εργασίας, οι δυσκολίες και η αντιμετώπιση αυτών.....	31
5.4 Κατάλογος εικόνων.....	33
6. Επίλογος.....	55
7. Βιβλιογραφία.....	56
8. Εικονογράφηση.....	57

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

1.1. Η Ιστορία του Μουσείου

Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών-Ίδρυμα Βούρου Ευταξία ιδρύθηκε το 1973 και το 1980 υποδέχτηκε το κοινό στο εσωτερικό του. Ο Λάμπρος Ευταξίας ήταν αυτός ο οποίος έκανε δωρεά ώστε να ιδρυθεί το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών και να είναι επισκέψιμο στο κοινό. Το συγκεκριμένο μουσείο είναι αφιερωμένο στην εξέλιξη της ιστορίας της Αθήνας από το τέλος του μεσαίωνα μέχρι και σήμερα. Βρίσκεται στην πλατεία Κλαυθμώνος επί της οδού Παπαρρηγοπούλου στον αριθμό 5 και 7. Αποτελείται από δύο κτίρια τα οποία είναι από τα παλαιότερα κτίρια της πρωτεύουσας της Ελλάδας, της Αθήνας. Το ένα από τα κτίρια, αυτό στον αριθμό 7 είναι το «Παλιό Παλάτι», ονομασία που είχαν δώσει οι Αθηναίοι της εποχής σε αυτό. Το κτίριο ήταν το νεοκλασικό του Χιώτη τραπεζίτη Σταμάτη Δεκόζη-Βούρου από το 1792 έως το 1881 και αποτελεί σημαντικό μέρος της ιστορίας του ελληνικού κράτους, καθώς αποτέλεσε την πρώτη κατοικία του Όθωνα και την Αμαλίας, του βασιλικό ζεύγος δηλαδή, από το 1837 έως και το 1843, μέχρι να δημιουργηθούν τα οριστικά ανάκτορα, η σημερινή Βουλή των Ελλήνων.¹ Στο δεύτερο κτίριο στην οδό Παπαρρηγοπούλου 5 φιλοξενούνταν τα μέλη της οικογένειας Δεκόζη Βούρου μεταξύ των οποίων ήταν και ο ιδρυτής του Μουσείου, ο πολιτικός Λάμπρος Ευταξίας.²

¹ Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, “Ιστορία και Κτίρια”, Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, (χ.χ.) <https://athenscitymuseum.gr/history/>

² Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, “Ιστορία και Κτίρια”, Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, (χ.χ.) <https://athenscitymuseum.gr/history/>

1.2. Τα κτίρια του Μουσείου

Το Παλαιό Παλάτι

Το 1833, με την βοήθεια και τα σχέδια των αρχιτεκτόνων Gustav-Adolf Lueders και Joseph Hoffer ξεκινά η ανέγερση της νεοκλασικής οικίας στη βόρεια έκταση της τότε πόλης των Αθηνών, στην οδό Παπαρηγοπούλου 7. Η οικία Σταμάτη Δεκόζη Βούρου ολοκληρώνεται το 1834. Η οικία αυτή είναι ένα διώροφο κτίριο πρώιμου νεοκλασικού ρυθμού συμπεριλαμβανομένου του στοιχείου της τριμερούς διάταξης στην πρόσοψή του. Η τριμερής διάταξη της πρόσοψης γίνεται διακριτή από τους πεσσούς του ορόφου με τα ευθύγραμμα επίκρανα, οι οποίοι συνδυαστικά με το μπαλκόνι στο κέντρο τονίζουν τον κάθετο άξονα του κτιρίου. Στον αντίποδα ο οριζόντιος άξονας αποδίδεται με την οριζόντια κορνίζα που διατρέχει την πρόσοψη στο ύψος του προβόλου, μιας μόνιμης επιμήκους προεξοχής δηλαδή, χαρακτηριστική του νεοκλασικού ρυθμού.³

Ο Όθων ήρθε στην Αθήνα το 1834. Αρχικά διαμένει στην οικία του επίσης Χιώτη τραπεζίτη Αλέξανδρου Κοντόσταυλου μεταξύ των οδών Σταδίου και Κολοκοτρώνη. Ωστόσο η οικία αυτή δεν κρίθηκε κατάλληλη για να μείνουν ο Όθωνας με την Αμαλία και έτσι μετά το γάμο τους στην Βαυαρία το 1836, ο βασιλιάς Όθωνας αποφασίζει να νοικιάσει άλλο κτίριο με σκοπό να μείνουν οι ίδιοι αλλά και όσοι τους υπηρετούσαν για τις καθημερινές τους ανάγκες. Το κτίριο αυτό ήταν η οικία του Βούρου, δηλαδή το σημερινό Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, και οι οικίες που βρίσκονταν δίπλα σε αυτό, του Αφθονίδη και Μαστρονικόλα. Δυστυχώς αυτές οι δύο δεν σώζονται σήμερα. Η οικία Αφθονίδη η οποία ήταν ημιτριώροφη αποτελούσε την κατοικία του Βασιλιά Όθωνα και της Αμαλίας, ενώ η οικία Βούρου αποτελούσε τις αίθουσες υποδοχής.⁴ Την ένωση των κτιρίων αναλαμβάνει ο Βαυαρός αρχιτέκτονας Hoch δημιουργώντας μια γέφυρα, που τους επέτρεπε να μετακινούνται από το ένα κτίριο στο άλλο εσωτερικά.

Μπροστά από τα κτίρια αυτά υπάρχει ένα χώρος ο οποίος μετατρέπεται σε κήπο από την Αμαλία. Ο χώρος αυτός είναι σήμερα η Πλατεία Κλαυθμώνος.

³ Wiktionary, “Πρόβολος”, Ετυμολογία Λέξης, 2022, <https://el.wiktionary.org/wiki/%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CF%82>

⁴ Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, ίδρυμα Βούρου-Ευταξία, Η Αθήνα του 1842, “Οικία Σταματίου Δεκόζη Βούρου” (χ.χ.) <https://www.athenscitymuseum.gr/apps/1842v3/>

Την ίδια χρονιά η θέση της οικίας Δεκόζη Βούρου αναβαθμίζεται περαιτέρω με την ίδρυση του βασιλικού νομισματοκοπείου και σφραγιστηρίου, το οποίο αρχικά έχει ως έδρα το Υπουργείο Οικονομικών στο βορειοανατολικό κομμάτι του τετραγώνου.

Το «νέο» κτίριο

Το νέο κτίριο όπως ονομάζεται βρίσκεται στην οδό Παπαρρηγοπούλου 5 και χτίστηκε με εντολή του Σταμάτη Δεκόζη Βούρου με σκοπό να γίνει η κατοικία του γιού του Κωνσταντίνου Βούρου.⁵ Σε σχέδια του στρατιωτικού μηχανικού Γεράσιμου Μεταξά στηρίζεται η ανέγερση του διώροφου αυτού κτιρίου. Η αρχική του πρόσοψη δεν ήταν αυτή που αντικρίζουμε σήμερα, διότι έχει αλλάξει από επεμβάσεις που έγιναν σε βάθος χρόνου. Πιο συγκεκριμένα ο αρχιτέκτονας Αναστάσιος Χέλμης, το 1916, βοήθησε με τα σχέδια του να γίνει ανανέωση της πρόσοψης του κτιρίου με σκοπό να συμβαδίζει με την τάση του εκλεκτικισμού, η οποία υπερίσχυε εκείνο το διάστημα στην Ελλάδα. Έπειτα από μερικά χρόνια, συγκεκριμένα το 1950, οι οικίες του Σταμάτη Δεκόζη Βούρου και του γιού του Κωνσταντίνου αναπαλαιώθηκαν από τον αρχιτέκτονα Ιωάννη Τραυλό. Σε αυτό το τμήμα του Μουσείου φιλοξενούνται εκθέματα που αφορούν την καθημερινότητα της οικογένειας Δεκόζη Βούρου και αποτελεί ένα δείγμα του τρόπου ζωής των αστών στην Αθήνα το 19ο έως τις αρχές του 20ου αιώνα.⁶

⁵ Athens, Attica, Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών

<https://athensattica.com/el/ti-na-deite/mousia/mousio-tis-poleos-ton-athinon-2-2/>

⁶ Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, "Ιστορία και Κτίρια", Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, (χ.χ.) <https://athenscitymuseum.gr/history/>

2. Ο Εκθεσιακός Χώρος του Μουσείου της Πόλεως των Αθηνών

2.1 Οι Αίθουσες και τα Εκθέματα του Μουσείου

2.1.1 Ισόγειο και είσοδος του Μουσείου

Το συγκεκριμένο Μουσείο δημιουργήθηκε με σκοπό να παρουσιαστεί η ιστορία, η καθημερινή ζωή και η αισθητική της εποχής εκείνης που επικρατούσε στην Αθήνα. Γίνεται προβολή της ιστορίας της Αθήνας από την Φραγκοκρατία μέχρι και σήμερα αλλά κυρίως στην περίοδο του 19ου αιώνα.⁷

Η είσοδος στο Μουσείο πραγματοποιείται από το παλαιό παλάτι.

Μπαίνοντας στο Μουσείο δεξιά βρίσκεται το πωλητήριο του Μουσείου το οποίο περιέχει σπάνιες και μη, εκδόσεις συγγραμμάτων που αφορούν είτε το Μουσείο, είτε τους ανθρώπους που σχετίζονται με την δημιουργία του, είτε γενικά την τέχνη και διατίθενται προς πώληση στο κοινό. Η δίπλα αίθουσα καταλαμβάνεται από τη βιβλιοθήκη του Μουσείου.

Εικόνα 1.

Στα αριστερά της εισόδου βρίσκεται η αίθουσα με την ονομασία “ Αίθουσα Άθω Γ. Τσούτσου”. Η αίθουσα αυτή φιλοξενεί τη μεγαλύτερη σε μέγεθος ελαιογραφία σε μουσαμά που δημιουργήθηκε ποτέ στην Αθήνα. Το έργο αυτό έχει διαστάσεις 2,60 μέτρα ύψος και 5,20 μέτρα μήκος. Το συγκεκριμένο έργο δημιουργήθηκε από τον ζωγράφο Jacques Carrey, γαλλικής καταγωγής. Ο πίνακας αυτός αναφέρεται στην επίσκεψη του Charles-Marie-Francois

Εικόνα 2.

⁷ Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, ίδρυμα Βούρου-Ευταξία, Η Αθήνα του 1842, “Οικία Σταματίου Δεκόζη Βούρου” (χ.χ.) <https://www.athenscitymuseum.gr/apps/1842v3/>

Olier , Marquis de Nointel στην Αθήνα το 1674. Το έργο αυτό είναι μόνιμο δάνειο του Μουσείου Καλών Τεχνών της Σαρτρ της Γαλλίας στο Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.⁸

Στα αριστερά του πίνακα υπάρχει μια άλλη αίθουσα η οποία φιλοξενεί μια γύψινη

Εικόνα 3.

μακέτα εξαιρετικής λεπτομέρειας που αφορά την Αθήνα του 1842 σε διαστάσεις 180 x 200 εκατοστά.

Η μακέτα αυτή είναι δημιούργημα του καλλιτέχνη Νικόλαο Γερασίμωφ την περίοδο 1977-1979. Το σχέδιο ωστόσο για αυτή τη μακέτα είναι του αρχιτέκτονα Ιωάννη Τραυλό, που είχε ως πρότυπο μεταξύ άλλων τα σχέδια του υπολογαγού Μηχανικού Φρειδερίκου Στάουφερτ (Friedrich Stauffert) το 1836 και στο έργο: Πανόραμα της Αθήνας το 1881 του Αυγούστου Φερδινάνδου Στάντμαν (August Ferdinand Stademann, 1791-1873).

Αυτή η μακέτα περιέχει τα μνημεία της Αθήνας, του δρόμους, τις οικίες και τα δημόσια κτίρια της υπό ανοικοδόμηση Αθήνας.⁹ Αντικρίζοντας αυτή τη μακέτα μπορεί ο επισκέπτης να κατανοήσει την τότε Αθήνα τοπογραφικά αλλά και να προσανατολιστεί σχετικά με τη σημερινή Αθήνα.

Στα δεξιά της μακέτας το Μουσείο έχει τοποθετήσει μια οθόνη στην οποία ο επισκέπτης μπορεί να επιλέξει οποιοδήποτε κτίριο ή μνημείο επιθυμεί από την μακέτα και με τη βοήθεια ενός συστήματος προβολής οπτικοακουστικού υλικού το οποίο βρίσκεται ακριβώς πάνω από την μακέτα, να παρακολουθήσει την ιστορία αυτού του οποίου έχει επιλέξει.

⁸ Υπόμνημα του πίνακα στο μουσείο, *Η επίσκεψη του Charles-Marie- Francois, Olier, Marquis de Nointel στην Αθήνα, 1674.*

⁹ Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, ίδρυμα Βούρου-Ευταξία, Η Αθήνα του 1842, (χ.χ.) <https://www.athenscitymuseum.gr/apps/1842v3/>

2.1.2 Πρώτος όροφος του παλαιού παλατιού

Η πρώτη αίθουσα του ορόφου είναι αφιερωμένη στην βασίλισσα Αμαλία καθώς υπάρχει το σαλόνι και το πιάνο της ίδιας. Εντυπωσιακό στοιχείο που δεσπόζει δίπλα από το παράθυρο της αίθουσας είναι μια επιβλητική φιγούρα ενδεδυμένη με την φορεσιά της βασίλισσας Αμαλίας.

Επίσης υπάρχουν ζωγραφικοί πίνακες και υδατογραφίες ξένων τοπογράφων του 18ου και 19ου αιώνα στους τοίχους της αίθουσας. Προχωρώντας στην επόμενη αίθουσα βρίσκεται το σαλόνι του βασιλιά Όθωνα, μερικά αντικείμενα της καθημερινής του ζωής και πίνακες ζωγραφικής.

Εικόνα 4.

Ο όροφος αυτός έχει μια από τις πιο εντυπωσιακές αίθουσες του μουσείου, την κεντρική αίθουσα στην οποία υπάρχει η αναπαράσταση της αίθουσας του θρόνου του βασιλιά Όθωνα μαζί με προσωπογραφίες του ίδιου.

Η επόμενη αίθουσα περιέχει το γραφείο του βασιλιά, τη βιβλιοθήκη του, το χειρόγραφο Σύνταγμα του 1844 τοποθετημένο πάνω στο κέντρο του γραφείου, τις προσωπογραφίες μελών της βασιλικής οικογένειας και έναν λιθογραφημένο χάρτη της Ελλάδας του 1833.¹⁰

Στις δύο τελευταίες αίθουσες εκτίθενται σημαντικά έργα Ελλήνων ζωγράφων από τη συλλογή του συλλέκτη και εμπόρου έργων τέχνης Κοσμά Στάθη (1869-1958), όπως των Γεωργίου Ροϊλού, Λουκά Γεραλή, Γιώργου Γουναρόπουλου, Κωνσταντίνου Μαλέα, Αιμίλιου Προσαλέντη και άλλα.¹¹

Εικόνα 5.

¹⁰ Academic ,Dictionary of Greek, Μουσείο Πόλεως των Αθηνών, 2013, [Μουσείο Πόλεως Αθηνών](#)

¹¹ Academic ,Dictionary of Greek, Μουσείο Πόλεως των Αθηνών, 2013, [Μουσείο Πόλεως Αθηνών](#)

2.1.3 Πρώτος όροφος του νέου κτιρίου

Η περιήγηση στους χώρους του Μουσείου και η είσοδος στο “νέο” κτίριο γίνεται από την εσωτερική γέφυρα που έχει δημιουργηθεί για να ενώνει τα δύο κτίρια.

Η νέα πτέρυγα του μουσείου που αφορά το νέο κτίριο εγκαινιάστηκε στις 22 Μαΐου του 2000, η οποία σκοπό είχε να αναπαραστήσει ένα σαλόνι όπως ακριβώς ήταν στο τέλος του 19ου αιώνα τα σαλόνια στα σπίτια της Αθήνας. Στις αίθουσες του κτιρίου αυτού παρουσιάζονται όχι μόνο το χαρακτηριστικό κεντρικό σαλόνι που διαθέτει ένα αρχοντικό εκείνης της εποχής αλλά και την αίθουσα της τραπεζαρίας, των διαδρόμων και των βοηθητικών χώρων.

Όλες οι αίθουσες περιλαμβάνουν αντικείμενα και έπιπλα

της περιόδου εκείνης και εξαιρετικής ποιότητας πίνακες ζωγραφικής.

Εικόνα 6.

Ακόμη περιλαμβάνει την αναπαράσταση ενός παρεκκλησιού με εικόνες και σπάνια εκκλησιαστικά αντικείμενα.

2.1.4 Δεύτερος όροφος του “νέου” κτιρίου

Ο δεύτερος όροφος του κτιρίου της νέας πτέρυγας στον αριθμό 5 της οδού Παπαρρηγοπούλου έχει διαμορφωθεί από τη διοίκηση του Μουσείου σε πινακοθήκη, όπου εκτίθενται έργα Ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών από τον 18ο αιώνα μέχρι σήμερα με θέμα την Αθήνα.¹²

Ο χώρος δεν διαθέτει φυσικό αλλά τεχνητό φωτισμό.

Εικόνα 7.

¹² Academic ,Dictionary of Greek, Μουσείο Πόλεως των Αθηνών, 2013, [Μουσείο Πόλεως Αθηνών](#)

Μία από τις αίθουσες του ορόφου με την ονομασία “Αίθουσα Ανδρέα Γεωργιάδη του Κρητός”, διαθέτει πίνακες ζωγραφικής, οι οποίοι εκτίθενται σε ένα χώρο χαμηλού φωτισμού και αναδεικνύονται ο κάθε ένας ξεχωριστά με στοχευμένο φωτισμό προς την κατεύθυνσή τους. Αυτή η αισθητική δημιουργεί ένα αίσθημα δέους στο κοινό.

2.3 Οι μη επισκέψιμοι χώροι του Μουσείου

Το Μουσείο της πόλεως των Αθηνών αποτελείται όπως αναφέρθηκε και παραπάνω από τα δύο κτίρια και τις αίθουσες αυτών. Ωστόσο οι χώροι που είναι διαμορφωμένοι και επισκέψιμοι είναι συγκεκριμένοι.

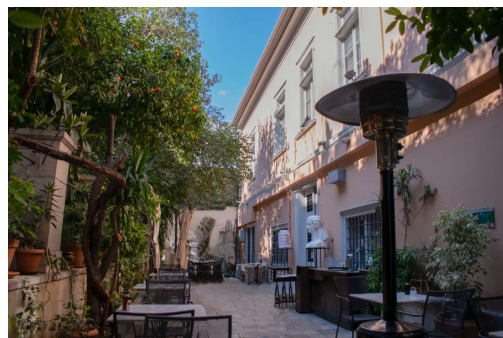
Το ισόγειο του νέου κτιρίου χρησιμοποιείται πλέον ως ο χώρος των γραφείων της διοίκησης του Μουσείου. Στο ίδιο κτίριο υπάρχει το υπόγειο του παλαιού αρχοντικού το οποίο χρησιμοποιούνταν για την αποθήκευση τροφών και αποθεμάτων. Στο δεύτερο όροφο του κτιρίου στην ανατολική πτέρυγα δίπλα από τις σκάλες που οδηγούν στον τρίτο όροφο, βρισκόταν παλιά η κουζίνα του αρχοντικού στην οποία βρισκόταν το υπηρετικό προσωπικό της βασιλικής οικογένειας. Σήμερα ο χώρος δεν είναι επισκέψιμος εξαιτίας των διαφόρων προβλημάτων που τον καθιστούν ακατάλληλο και όχι ασφαλή για το κοινό. Επιπλέον το κτίριο διαθέτει σοφίτα και ταράτσα στα οποία όμως η πρόσβαση δεν επιτρέπεται.

Επιπροσθέτως, πριν την ίδρυση του Μουσείου, τα κτίρια χρησιμοποιούνταν ως κατοικίες και διέθεταν μπαλκόνια. Ένα από αυτά υπάρχει στην αριστερή πλευρά του “νέου” κτιρίου στον πρώτο όροφο, όμως η πρόσβαση σε αυτό δεν είναι εφικτή.

3. Ο κήπος του “παλαιού” παλατιού

3.1 Black Duck Garden – Athens City Museum bistrot

Το αρχοντικό της εποχής εκείνης διέθετε εξωτερικό χώρο στην πίσω πλευρά του κτιρίου. Ο συγκεκριμένος χώρος μπορεί να παρατηρηθεί από τα παράθυρα του πρώτου ορόφου, τα οποία έχουν θέαση προς εκείνη την κατεύθυνση. Η αυλή αυτή αποτελούσε τον κήπο του κτιρίου και της βασιλικής οικογένειας αλλά και τον πρώτο δημόσιο κήπο της Αθήνας εκείνη την εποχή, διαθέτοντας τέσσερις εισόδους, ένα συντριβάνι και μια στέρνα. Συμπεριελάμβανε τη σημερινή πλατεία Κλαυθμώνος και έφτανε μέχρι την πλατεία Κολοκοτρώνη. Ο κήπος που υπάρχει τώρα αποτελεί ένα μικρό τμήμα αυτού που υπήρχε κάποτε.¹³

Εικόνα 8.

Το κοινό σήμερα μπορεί να τον επισκεφθεί είτε μέσω του Μουσείου είτε μέσω της εισόδου που υπάρχει ανάμεσα στα δύο κτίρια. Στον κήπο αυτόν διατηρείται μέχρι και τη σημερινή εποχή ο φοίνικας που είχε φυτέψει η βασίλισσα Αμαλία όσο ζούσε σε αυτή την κατοικία.

Στον κήπο του παλαιού παλατιού φιλοξενείται το Black Duck Garden – Athens City Museum bistrot, το οποίο είναι η καφετέρια στην οποία ο επισκέπτης αλλά και όποιος άλλος θέλει μπορεί να κάτσει και να απολαύσει τον καφέ του.

3.2 Η παλιά είσοδος του αρχοντικού

Στην δεξιά πλευρά του νέου κτιρίου υπάρχει μία είσοδος που συνδέει τον δρόμο με τον κήπο του Μουσείου. Παλαιότερα η είσοδος αυτή ήταν η κεντρική είσοδος του αρχοντικού για του επισκέπτες αλλά και για τις άμαξες με τα άλογα. Εντυπωσιακό είναι το θολωτό ταβάνι της εισόδου βαμμένο σε κόκκινο και μπεζ χρώμα που δημιουργεί τρομερή αντίθεση.

Σήμερα η είσοδος αυτή δεν χρησιμοποιείται.

¹³Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, Athens City Museum Bistrot, Black Duck Garden, Επιστροφή στον κρυμμένο κήπο (χ.χ.) <https://athenscitymuseum.gr/bistrot/>

4. Η Αρχιτεκτονική Φωτογραφία

4.1 Ο Ορισμός της Αρχιτεκτονικής Φωτογραφίας

Το 1839 με την εφεύρεση της δαγκεροτυπίας από τον Λουί-Ζακ-Μαντέ Νταγκέρ (γαλλικά: Louis-Jacques-Mandé Daguerre) έγινε η αρχή για την εξέλιξη της φωτογραφίας. Τα πρώτα χρόνια της νέας αυτής τεχνικής τα πράγματα δεν ήταν όπως τα γνωρίζουμε σήμερα. Για να δημιουργηθεί μια φωτογραφία θα έπρεπε το θέμα να είναι ακίνητο, διότι οι χρόνοι έκθεσης ήταν τόσο μεγάλοι, που με την παραμικρή κίνηση η εικόνα έχανε την ευκρίνεια της. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η αρχιτεκτονική φωτογραφία, όπως και η απεικόνιση τοπίων, να αναπτυχθούν και να δημιουργούνται ολοένα και περισσότερες εικόνες αυτής της θεματολογίας. Ακόμη ένα γεγονός που βοήθησε στην εξέλιξη της αρχιτεκτονικής φωτογραφίας ήταν η επιθυμία των ανθρώπων να επισκεφθούν καινούρια μέρη. Στα ταξίδια αυτά σημαντικό μέρος των αξιοθέατων κατέχουν τα κτίρια μιας πόλης τα οποία διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Το αρχιτεκτονικό στυλ διέφερε και έτσι τα κτίρια βρίσκονταν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των περιηγητών. Με την φωτογραφία μπορούσαν πλέον να αποτυπώσουν τα αξιοθέατα που αντίκρισαν στα ταξίδια τους με σκοπό να τα έχουν μαζί τους ακόμη και όταν γυρίσουν στη δική τους πατρίδα.

Η αρχιτεκτονική συνδέθηκε με τη φωτογραφία καθώς η δεύτερη λειτουργεί ως πειστήριο ενός κτιρίου. Ακόμη η φωτογραφία βοήθησε στο σχεδιασμό και την έρευνα διαφόρων αρχιτεκτονικών σχεδίων.¹⁴

Το γεγονός ότι το θέμα στην αρχιτεκτονική φωτογραφία, το οποίο θα είναι κάποιο κτίριο φωτογραφημένο είτε εσωτερικά είτε εξωτερικά, είναι ακίνητο δεν σημαίνει ότι είναι κάτι εύκολο ή λιγότερο καλλιτεχνικό.

Στην αρχιτεκτονική φωτογραφία όπως και στα υπόλοιπα είδη φωτογράφισης υπάρχουν κάποιες τεχνικές οι οποίες βοηθούν το τελικό αποτέλεσμα να είναι εντυπωσιακό. Κατά τη φωτογράφιση θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βάση στους άξονες του κτιρίου, στις οριζόντιες, κάθετες και διαγώνιες γραμμές αλλά και στις καμπύλες που μπορεί να διαθέτει, διότι είναι στοιχεία που βοηθούν τον θεατή να κατανοήσει τη δομή του κτιρίου και το βάθος.

¹⁴Ισμήνη Θεοδοσοπούλου, *Αρχιτεκτονική Φωτογραφία στην Ελλάδα*, Πάτρα, 2014, σ. 18, https://issuu.com/isminitheo/docs/architectural_photography_in_greece-part_a

Στόχος στις φωτογραφίες αρχιτεκτονικού περιεχομένου είναι να αναδειχθεί τόσο το κτίριο όσο και ο χώρος που το περιβάλλει με σκοπό να αναδειχθούν και οι διαστάσεις του. Η επιλογή σημείου που θα τοποθετηθεί η φωτογραφική μηχανή θα πρέπει να γίνει με βάση την επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος. Το κάθε κτίριο ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες που διαθέτει φωτογραφίζεται διαφορετικά. Η επιλογή σημείου ευκρίνειας επίσης είναι σημαντική, καθώς δίνει μία συγκεκριμένη ερμηνεία στον θεατή και τον προτρέπει να εστιάσει στο σημείο που θέλει ο φωτογράφος. Το φως όπως και σε όλες τις φωτογραφίες κατέχει πρωταρχικό ρόλο. Είναι αυτό που θα προσδώσει ύψος στην εικόνα, θα εντείνει τις υφές και θα φέρει στο προσκήνιο τμήματα του κάδρου που έχει αποφασίσει ο φωτογράφος να συμπεριλάβει στη φωτογραφία του.

4.2 Η Αρχιτεκτονική της Αθήνας εκείνη την εποχή - Νεοκλασικισμός

Ο Νεοκλασικισμός είναι ένα ρεύμα της τέχνης που χρονολογείται περίπου από το 1750 έως τις αρχές του 19ου αιώνα. Με αυτό το ρεύμα εκφράστηκε η επαναστατική διάθεση και οι επιδιώξεις για το μέλλον της κοινωνίας. Ο νεοκλασικισμός χαρακτηρίζεται από τη διαύγεια των μεγεθών, τη σταθερότητα και τη λαμπρότητα, γεγονός που παρατηρείται στα κτίρια που χτίστηκαν με βάση αυτό το ρεύμα. Στα νεοκλασικά κτίρια χαρακτηριστικά είναι τα λιγιστά ανάγλυφα στοιχεία από τα αετώματα, οι ελεύθερες κιονοστοιχίες και οι μονόχρωμες καθαρές επιφάνειες που συνάδουν με τους αρχαίους κλασικούς ναούς.¹⁵ Στην Ευρώπη, όπως και στην Αμερική, τα κτίρια χαρακτηρίζονται από καθαρές μορφές γεωμετρικού σχήματος έχοντας μια λογική οργάνωση στις κατόψεις τους, νέας τάσης κατασκευές και απλό στολισμό. Τα στοιχεία του Νεοκλασικισμού έρχονται σε αντίθεση με τα πρότυπα της πολυσύνθετης τέχνης του Μπαρόκ αλλά και με τα ανάλαφρα σχέδια του Ροκοκό.¹⁶

¹⁵ Internet Archive , Wayback Machine, Κεφάλαιο 3 Νεοκλασικισμός
https://web.archive.org/web/20210421110625/https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3544/1/02_chapter_03.pdf

¹⁶ Internet Archive , Wayback Machine, Κεφάλαιο 3 Νεοκλασικισμός
https://web.archive.org/web/20210421110625/https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3544/1/02_chapter_03.pdf

Την εποχή που η Ελλάδα έγινε ανεξάρτητο κράτος, το 1830, ήρθε στην επιφάνεια η επιθυμία της κοινωνίας για αλλαγή και εξέλιξη τόσο στον οικονομικό όσο και στον πολιτισμικό. Η Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα η πρωτεύουσα της, η Αθήνα έπρεπε να ανοικοδομηθεί στο πρότυπο της υπόλοιπης Ευρώπης και κατά συνέπεια στα πρότυπα του Νεοκλασικισμού.¹⁷ Έλληνες αρχιτέκτονες όπως ο Λύσανδρος Καυταντζόγλου (Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο), αλλά και ξένοι όπως ο Θεόφιλος Χάνσεν (Μέγαρο Ακαδημίας Αθηνών), ο Φρίντριχ φον Γκέρτνερ (Παλαιά Ανάκτορα-Βουλή των Ελλήνων) , ο Gustav-Adolf Lueders και ο Joseph Hoffer (Μουσείο Πόλεως των Αθηνών) και πολλοί ακόμη ανέλαβαν και δημιούργησαν πολλά από τα Νεοκλασικά κτίρια της Αθήνας τα οποία υπάρχουν μέχρι και σήμερα.¹⁸

4.3 Φωτογράφοι αρχιτεκτονικής φωτογραφίας εκείνης της περιόδου στην Αθήνα και στον υπόλοιπο κόσμο

Με την εφεύρεση της φωτογραφίας, άνθρωποι από όλο τον κόσμο, ξεκίνησαν να ασχολούνται με αυτό το νέο είδος απεικόνισης της πραγματικότητας όπου στην αρχή δραστηριοποιούνταν στον τόπο τους αλλά αργότερα άρχισαν να κάνουν ταξίδια και να αποθανατίζουν άγνωστους σε αυτούς προορισμούς και διαφορετικές αρχιτεκτονικές τάσεις

Ένας σημαντικός φωτογράφος εκείνης της εποχής ήταν ο Francis Bedford ο οποίος γεννήθηκε το 1815 στο Λονδίνο και πέθανε το 1894 στο Λονδίνο. Το αρχείο του περιλαμβάνει 2.700 αρνητικά και 2.000 εκτυπώσεις και φιλοξενείται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη της Αγγλίας ωστόσο, από το 1851 έως το 1894, δημιούργησε σχεδόν 9.000 αρνητικά υγρών κολλοδίων.¹⁹ Είναι γνωστός για τις φωτογραφίες τοπίων αλλά και αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος.

Εικόνα 9.

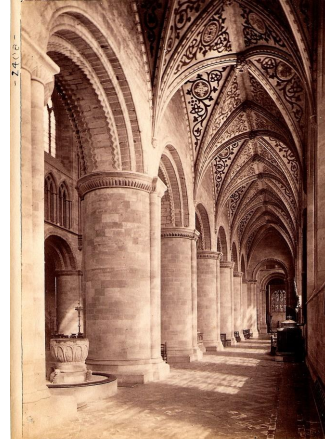
¹⁷ Internet Archive , Wayback Machine, Κεφάλαιο 3 Νεοκλασικισμός https://web.archive.org/web/20210421110625/https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3544/1/02_chapter_03.pdf

¹⁸ Βικιπαίδεια, Νεοκλασικά Κτίρια της Αθήνας, Αύγουστος 2017, [Κατηγορία:Νεοκλασικά κτίρια της Αθήνας - Βικιπαίδεια](#)

¹⁹Historic Camera, Francis Bedford, 2022, [Francis Bedford, Photographer at Historic Camera](#)

Ο Μπεντφορντ για το περισσότερο διάστημα κατά το οποίο φωτογράφιζε, θεωρούσε τη φωτογραφία ως μια μορφή τέχνης και για αυτό το λόγο, έκανε εικαστικές παρεμβάσεις με μολύβι και πινέλο πάνω στα αρνητικά του, διόρθωνε λεπτομέρειες ώστε να παραχθεί το επιθυμητό για εκείνον αποτέλεσμα.

Αυτό άλλαξε στο τέλος της δεκαετίας του 1870 όπου υποστήριξε την λιτότητα στις φωτογραφίες του.²⁰ Προσέγγιζε το κάθε κτίριο και το φωτογράφιζε είτε μετωπικά παρουσιάζοντας την μπροστινή όψη του, είτε από τη δεξιά ή αριστερή γωνία ώστε να δοθεί μια τρισδιάστατη εντύπωση στον θεατή. Στο έργο του περιλαμβάνονται και εσωτερικές λήψεις κτιρίων στις οποίες δίνεται βάση στις λεπτομέρειες του κάθε κτίσματος, στο βάθος του αλλά και στο φωτισμό που προέρχεται από τα παράθυρα.

Εικόνα 10.

Ένας ακόμη φωτογράφος που ασχολήθηκε με την αρχιτεκτονική φωτογραφία και αρκετά σημαντικός είναι ο γάλλος Joseph Philibert Girault de Prangey ο οποίος γεννήθηκε το 1804 και πέθανε το 1892. Ο Joseph ήταν καλλιτέχνης, ιστορικός αρχιτεκτονικής, αρχαιολόγος και πρωτοπόρος φωτογράφος.

Στο έργο του περιλαμβάνονται δακτυλοτυπίες οι οποίες θεωρούνται ως οι πρώτες σωζόμενες απεικονίσεις της Ελλάδας, της Παλαιστίνης, της Αιγύπτου, της Συρίας και της Τουρκίας. Δυστυχώς για τον ίδιο, το ταλέντο του αναγνωρίστηκε μετά το θάνατό του αφού βρέθηκαν οι φωτογραφίες του σε μία αποθήκη της ιδιοκτησίας του γύρω στο 1920.

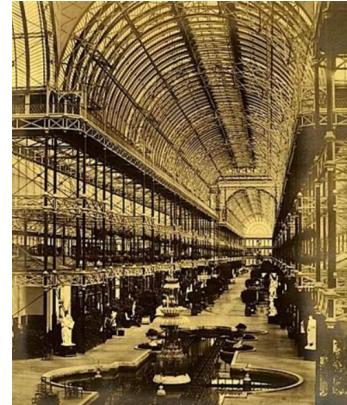
Ανάμεσα στο 1841 και στο 1844 βρέθηκε

Εικόνα 11.

²⁰ Historic Camera, Francis Bedford, 2022, [Francis Bedford, Photographer at Historic Camera](#)

στις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου και δημιούργησε πάνω από 900 δαγκεροτυπίες με αρχιτεκτονικό περιεχόμενο, τοπία και πορτραίτα.²¹ Μέσω των εικόνων του αναδεικνύεται η μεγαλοπρέπεια των κτιρίων, οι διαστάσεις τους και οι λεπτομέρειές τους.

Εξαιρετικό έργο αρχιτεκτονικού περιεχομένου αποτελεί εκείνο του Philip Henry Delamotte. Ο Delamotte ήταν βρετανός φωτογράφος, ο οποίος γεννήθηκε το 1820 και πέθανε το 1889. Η αναγνώρισή του ως φωτογράφος προήλθε από τις φωτογραφίες του στο Crystal Palace. Η φωτογράφιση του κτιρίου ξεκίνησε το 1852 και ολοκληρώθηκε το 1854, το ίδιο διάστημα δηλαδή κατά τη διάρκεια του οποίου έγινε η ανακατασκευή και η επέκταση του συγκεκριμένου κτιρίου. Οι φωτογραφίες του αποτελούν τεκμήριο του τρόπου και της διαδικασίας κατασκευής του Crystal Palace όπως επίσης, και τεκμήριο της χρήσης της φωτογραφικής διαδικασίας ως

μέσο καταγραφής γεγονότων στον τομέα της ανοικοδόμησης κτιρίων **Εικόνα 12.** και της αρχιτεκτονικής.²² Το έργο του περιέχει όλες τις όψεις του κτιρίου, εσωτερικά και εξωτερικά. Σε ορισμένες φαίνεται ολόκληρη η όψη του κτιρίου ενώ σε άλλες θέλησε να αναδείξει κάποια λεπτομέρεια ή ένα συγκεκριμένο τμήμα του κτιρίου. Φυσικά το φωτογραφικό του έργο περιέχει υλικό από πολλά περισσότερα κτίρια.

Η δημιουργία νεοκλασικών κτιρίων στην Αθήνα σε συνδυασμό με την πολιτιστική κληρονομιά που προσφέρει με τα μνημεία που διαθέτει, κατάφεραν να προσεγγίσουν πλήθος νέων ερευνητών και φωτογράφων με σκοπό να αποθανατίσουν την πόλη. Φυσικά σημαντικές φωτογραφίες δημιουργήθηκαν και από Έλληνες φωτογράφους.

²¹Βικιπαίδεια, Joseph Philibert Girault de Prangey, 2023
https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph-Philibert_Girault_de_Prangey

²² Βικιπαίδεια, Philip Henry Delamotte, 2022
https://en.wikipedia.org/wiki/Philip_Henry_Delamotte

Ο πρώτος Έλληνας φωτογράφος θεωρείται ο Φίλιππος Μαργαρίτης ο οποίος γεννήθηκε το 1810 στη Σμύρνη και πέθανε το 1892. Το 1853 άνοιξε και το δικό του φωτογραφείο στην Αθήνα. Τα αρχαιολογικά μνημεία της Αθήνας και κάποια πορτραίτα ήταν αυτά που αποτελούσαν τη θεματολογία του έργου του καθώς τα πρώτα ήταν και αυτά που είχαν την μεγαλύτερη ζήτηση. Παρακολουθώντας τις εξελίξεις της φωτογραφίας, άλλαξε την πρακτική της φωτογραφικής διαδικασίας από τη δαγκεροτυπία στη μέθοδο του υγρού

Εικόνα 13.

κολλοδίου και στην αλβουμίνη. Ο ίδιος βοήθησε στην οργάνωση του Ελληνικού περιπτέρου στην Παγκόσμια Έκθεση του Παρισιού το 1855 όπου και εξέθεσε στο κοινό τις φωτογραφίες του με τα μνημεία της Αθήνας.²³ Το 1862 παίρνει μέρος στην Παγκόσμια Έκθεση στο Λονδίνο και το 1870 βρίσκεται στη δεύτερη θέση στην έκθεση των Ολυμπίων.²⁴

Δεύτερος και αρκετά σημαντικός θεωρείται ο Πέτρος Μωραΐτης ο οποίος γεννήθηκε στην Τήνο το 1832 και πέθανε το 1886. Αφού σπούδασε ζωγραφική στο Σχολείο των Τεχνών, ξεκινά την ενασχόληση του με το φωτογραφικό μέσο το 1859. Ο Μωραΐτης φωτογράφιζε κυρίως τους ανθρώπους όλων των κοινωνικών τάξεων της Αθήνας. Παρόλα αυτά δεν θα μπορούσε να μην φωτογραφίσει τα μνημεία της Αθήνας, τους δρόμους αλλά και τα νεοκλασικά κτίρια της περιόδου. Αυτό συνέβει διότι της περιόδου του 1860 και μετά, πολλοί ήταν αυτοί που επισκέπτονταν την Ελλάδα και ήθελαν να έχουν φωτογραφίες από τις περιοχές της πρωτεύουσας στην κατοχή τους.

Εικόνα 14.

²³Εθνική Πινακοθήκη, Μαργαρίτης Φίλιππος, 2023
<https://www.nationalgallery.gr/artist/margaritis-filippos/>

²⁴Lifo, Φωτογραφία, Οι Έλληνες και οι ξένοι φωτογράφοι της μεταεπανάστατικής Ελλάδας και οι μοναδικές εικόνες τους, Αργυρώ Μποζώνη, 2022, [Οι Έλληνες και οι ξένοι φωτογράφοι της μετεπανάστατικής Ελλάδας και οι μοναδικές εικόνες τους | LiFO](#)

Ακολουθούν δύο σημαντικοί φωτογράφοι, ο Κωνσταντίνος και ο Αριστοτέλης Ρωμαΐδης. Οι δύο τους αδέρφια από την Ήπειρο, διέθεταν φωτογραφία στα πρώτα χρόνια της καριέρας τους στα Γιάννενα ενώ αργότερα, το 1873, μετακόμισαν στην Πάτρα όπου και εκεί άνοιξαν δικό τους φωτογραφείο. Στην κοντινή αρχαία Ολυμπία, φωτογράφησαν τον αρχαιολογικό χώρο για λογαριασμό της Γερμανικής Αρχαιολογικής Σχολής. Αυτό το γεγονός τους κατέστησε ειδικούς στη φωτογράφιση αρχαίων μνημείων. Το 1876 είναι η χρονιά που εγκαθίστανται στην Αθήνα και ανοίγουν το δικό τους φωτογραφείο. Αργότερα, αποκτούν καίρια θέση στην Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία όπου φωτογραφίζουν μονάχα εκείνοι τις ανασκαφές των μνημείων

της χώρας. Την περίοδο του 1880, ήταν οι πρώτοι φωτογράφοι στην Ελλάδα που χρησιμοποίησαν την καλοτυπία. Αυτό τους επέτρεπε τη δημιουργία πολλών και με μειωμένο κόστος φωτογραφιών, έως και 500 αντίγραφα σε κάθε πλάκα, με την τυπογραφική διαδικασία. Καθόλη τη διάρκεια της καριέρας του έλαβαν μέρος σε εκθέσεις παγκόσμιας κλίμακας, με την τελευταία το 1889 στο Παρίσι όπου και κέρδισαν το δεύτερο μετάλλιο.²⁵

Εικόνα 15.

Όσο περνάνε τα χρόνια και τα αρχαία μνημεία της Αθήνας έχουν φωτογραφηθεί από πολλούς, το ενδιαφέρον στρέφεται περισσότερο προς τα νεοκλασικά κτίρια της πρωτεύουσας.

4.4 Φωτογραφική Αποτύπωση αρχιτεκτονικού περιεχομένου

Για τη δημιουργία εικόνων αρχιτεκτονικού περιεχομένου υπάρχουν κάποιοι βασικοί άξονες, οι οποίοι ακολουθούνται είτε σε μεγάλο είτε σε μικρό βαθμό, ανάλογα με το αποτέλεσμα που θέλει ο κάθε καλλιτέχνης να δώσει στο έργο του.

Για αρχή σημαντικό ρόλο κατέχει η εστίαση στην κάθε εικόνα, η ευκρίνεια και η επιλογή σημείου μέσα στο κάδρο. Η επιλογή αυτή είναι καθαρά επιλογή του φωτογράφου καθώς εκείνος αποφασίζει που θέλει να εστιάσει το βλέμμα του θεατή αλλά και ποιο σημείο είναι αυτό που έχει περισσότερη σημασία για την εικόνα.

²⁵ Lifo, Φωτογραφία, Οι Έλληνες και οι ξένοι φωτογράφοι της μεταεπαναστατικής Ελλάδας και οι μοναδικές εικόνες τους, Αργυρώ Μποζώνη, 2022 [Οι Έλληνες και οι ξένοι φωτογράφοι της μετεπαναστατικής Ελλάδας και οι μοναδικές εικόνες τους | LiFO](#)

Στις εικόνες που απεικονίζουν κάποιο αρχιτεκτονικό θέμα σημαντικό είναι να υπάρχει συμμετρία και ισορροπία στο κάδρο. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στους άξονες του κτιρίου, είτε αυτοί είναι κάθετοι, οριζόντιοι, είτε διαθέτουν κάποια καμπύλη.

Οι λεπτομέρειες του κάθε κτιρίου είναι σημαντικές για την ανάδειξη της αισθητικής και του ύφους του. Είναι αυτές που δίνουν έναν ιδιαίτερο χαρακτήρα στο κάθε κτίριο και για αυτό το λόγο θα πρέπει να προβάλλονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της απομόνωσης ενός τμήματος, μιας λεπτομέρειας του κτιρίου.

Ακόμη ένα σημαντικό στοιχείο είναι η απόσταση μεταξύ της κάμερας και του κτιρίου. Η εικόνα θα πρέπει να περιέχει όλο το κτίριο με σκοπό να αναδειχθεί ο όγκος του και η μεγαλοπρέπεια του. Φυσικά μπορεί μια εικόνα ενός κτιρίου να περιέχει και τον χώρο που τον περιβάλλει με σκοπό να αναδειχθεί η τοποθεσία και το περιβάλλον του. Η φωτογράφιση γίνεται είτε μετωπικά παρουσιάζοντας την μία όψη του κτιρίου είτε υπό γωνία για την ανάδειξη της προοπτικής.²⁶

Τελευταίος και σημαντικός παράγοντας είναι ο φωτισμός. Όσον αφορά το φυσικό φωτισμό, ο καταλληλότερος για φωτογράφιση αρχιτεκτονικών θεμάτων θεωρείται ο άμεσος φωτισμός. Ανάλογα με τον τρόπο πρόσπτωσης στο κτίριο δημιουργούνται σκιές, οι οποίες προσφέρουν την τρίτη διάσταση στις εικόνες. Με τις σκιές στα κτίρια αναδεικνύεται το βάθος, οι εσοχές που έχει το κάθε κτίριο και το μέγεθος των αντικειμένων. Φυσικά, και στις εξωτερικές λήψεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί και τεχνητός φωτισμός όπου κρίνεται απαραίτητο με σκοπό να αναδειχθεί ένα συγκεκριμένο σημείο, εάν δεν καλύπτεται σαν ανάγκη από τον ήδη υπάρχον φυσικό φωτισμό.²⁷

4.5 Επιρροές φωτογράφου στη συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία

Η δημιουργία των εικόνων της πτυχιακής εργασίας είναι αποτέλεσμα των δικών μου αποφάσεων και της δικής μου αισθητικής με την επιρροή, ωστόσο, της δουλειάς ενός φωτογράφου που παρακολουθώ καιρό. Ο φωτογράφος που επηρεάστηκα είναι ο Will Pryce.

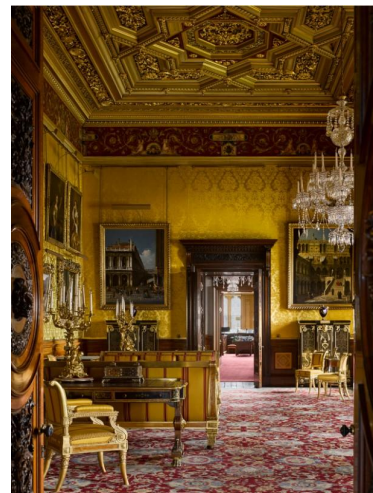
²⁶Max Mag, Χρήστος Ντάρδης, Αρχιτεκτονική φωτογραφία, βασικές τεχνικές σύνθεσης, 2019 <https://www.maxmag.gr/fotografia/architektoniki-fotografia-vasikes-technikes-synthesis/>

²⁷ Ειδικές εφαρμογές 1, Σημειώσεις,eclass, uniwa, σ 7. <https://eclass.uniwa.gr/modules/document/file.php/PHAA188/%CE%95%CE%99%CE%A3%CE%91%CE%93%CE%A9%CE%93%CE%97%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%99%CE%A4%CE%95%CE%9A%CE%A4%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%97.pdf>

Είναι επαγγελματίας φωτογράφος με έδρα το Λονδίνο και διεθνής συνεργασίες διαφημιστικού, εκδοτικού και εταιρικού περιεχομένου. Αρχικά σπούδασε Ιστορία και Αρχιτεκτονική στο Jesus College στο Πανεπιστήμιο του Cambridge και έπειτα συνέχισε τις σπουδές του στο Λονδίνο, στην Αρχιτεκτονική στο Royal College Of Art (RCA).

Τέλος σπούδασε φωτορεπορτάζ στο London College of Communication και από τότε δουλεύει ως φωτογράφος.²⁸ Το φωτογραφικό του έργο είναι τεράστιο. έχει φωτογραφίσει σημαντικούς χώρους μουσείων, γκαλερί έργων τέχνης, κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, εσωτερικά και εξωτερικά, ξενοδοχειακές μονάδες και άλλα.

Οι φωτογραφίες του συγκεκριμένου φωτογράφου χαρακτηρίζονται από την ευκρίνεια τους. Ο θεατής μπορεί να διακρίνει και την πιο μικρή λεπτομέρεια μέσα στο κάδρο. Το χρώμα, επίσης είναι αυτό που παίζει σημαντικό ρόλο, για αυτό και δεν παραλείπεται σε καμία από τις φωτογραφίες του. Σε κάποιες επικρατεί χρωματική αρμονία με συνδυασμούς χρωμάτων κοντινής σύστασης ενώ σε άλλες οι αντιθέσεις στα χρώματα είναι εμφανείς και προκαλούν στον θεατή ένα αίσθημα εντυπωσιασμού.

Εικόνα 16.

²⁸Will Pryce Photography <https://www.willpryce.com/>

Αυτό που παρατήρησα στις εικόνες του είναι ο τρόπος που χειρίζεται το φως που προέρχεται από τα παράθυρα των κτιρίων. Σε πολλές από αυτές τον συμπεριλαμβάνει κάνοντας τον ένα με το υπόλοιπο κάδρο. Μια λωρίδα φωτός μέσα στο κάδρο δημιουργεί έναν επιπλέον άξονα ο οποίος προσφέρει μια άλλη ερμηνεία. Είναι ένα ακόμη στοιχείο που κάνει την κάθε φωτογραφία ξεχωριστή. Αυτό ήταν που με ενθουσίασε με τη δουλειά του Will Pryce, ο τρόπος δηλαδή που κατανοεί και αποδίδει στις εικόνες του τις αντιθέσεις ανάμεσα στο φως και τη σκιά.

Χαρακτηριστική, επίσης, είναι η προσοχή στους οριζόντιους και κάθετους άξονες των χώρων αλλά και η προσοχή στα κάδρα.

Εικόνα 17.

Οι εικόνες τους είναι συμμετρικές, κάτι που δημιουργεί ευχαρίστηση στο μάτι του θεατή. Καμία εικόνα δεν δημιουργείται τυχαία. Η τοποθεσία του τριπόδου και η γωνία λήψης αποφασίζονται με σκοπό να εξυπηρετούν το τελικό αποτέλεσμα.

Το σύνολο των εικόνων αποτελείται από φωτογραφίες οι οποίες αποτυπώνουν μεγάλο μέρος του χώρου που φωτογραφίζεται,

Εικόνα 18.

από το ταβάνι μέχρι το πάτωμα και από τη μία πλευρά του δωματίου μέχρι την άλλη. Τέτοιες εικόνες είναι μεγαλοπρεπείς και δίνουν την επιλογή στο θεατή να θαυμάσει το χώρο σαν να βρίσκεται μπροστά του σε πραγματικό χρόνο. Ωστόσο, δεν παραλείπονται εικόνες στις οποίες έχει δοθεί σημασία σε ένα μόνο σημείο μέσα στο χώρο.

Στο έργο του επίσης περιλαμβάνονται εικόνες στις οποίες ένα κάδρο βρίσκεται μέσα σε άλλο κάδρο, δίνοντας έμφαση στο βάθος του χώρου.

Ο Will Pryce αναδεικνύει μέσα από το έργο του τον χώρο που φωτογραφίζεται, τις διαστάσεις του, τις υφές, τα σχήματα, του όγκους, τη διακόσμηση, το ύφος και τις αρχιτεκτονικές λεπτομέρειές του.

Εικόνα 19.

Μέσω της παρατήρησης των εικόνων του συγκεκριμένου φωτογράφου επηρεάστηκα σε κάποιο βαθμό και δημιούργησα εικόνες που έχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Τα στοιχεία που ενσωμάτωσα στη δική μου δουλειά είναι η δημιουργία κάδρων μέσα στο κάδρο της φωτογραφίας με στόχο την οριοθέτηση και συγκεκριμενοποίηση του θέματος που ήθελα να αναδείξω. Επιπροσθέτως, χρησιμοποίησα το φως τόσο για την ανάδειξη του χώρου όσο και για τη δημιουργία αντίθεσης ανάμεσα σε σκοτεινά και φωτεινά μέρη της εικόνας για τη δημιουργία μιας συγκεκριμένης ατμόσφαιρας. Έδωσα ιδιαίτερη σημασία στην ισορροπία του κάδρου και στην ανάδειξη των χρωμάτων που διέθετε το κάθε θέμα που φωτογράφιζα.

Will Pryce
Εικόνα 20

Καραγιάννη Ιωάννα
Εικόνα 21

Will Pryce
Εικόνα 22

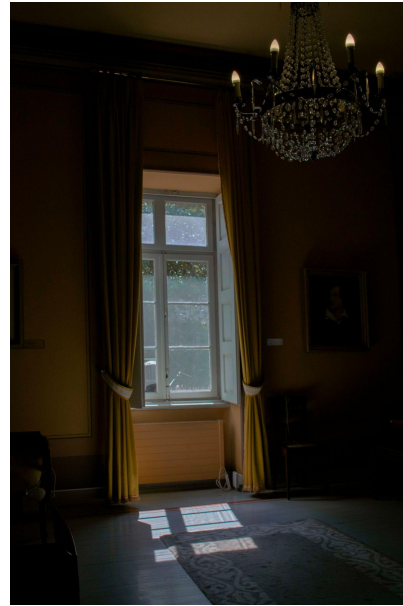

Καραγιάννη Ιωάννα
Εικόνα 23

Will Pryce

Εικόνα 24

Καραγιάννη Ιωάννα

Εικόνα 25

5. Η Πτυχιακή Εργασία

5.1 Επιλογή Θέματος

Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών το ανακάλυψα τυχαία λίγους μήνες πριν ξεκινήσω την πτυχιακή μου εργασία και η αλήθεια είναι ότι στην αρχή δεν είχα σκεφτεί ότι θα μπορούσα το θέμα αυτής να είναι το μουσείο αυτό. Έπειτα από μία επίσκεψη μου στο χώρο του Μουσείου κατάλαβα αμέσως ότι ήθελα να ασχοληθώ με αυτό το κτίριο. Η απόφασή μου αυτή βασίστηκε στο ενδιαφέρον που μου προκάλεσε η αρχιτεκτονική του συγκεκριμένου μουσείου αλλά και η εσωτερική του διακόσμηση. Πριν το επισκεφτώ δεν ήξερα ότι υπήρχε ένα τόσο όμορφο μουσείο στο κέντρο της Αθήνας και αυτός ήταν ο δεύτερος λόγος που αποφάσισα το θέμα της πτυχιακής μου εργασίας να είναι αυτό. Μου γεννήθηκε κατευθείαν η επιθυμία να γνωρίσω σε όσο το δυνατόν περισσότερο κόσμο αυτόν τον εκπληκτικό χώρο που σίγουρα αξίζει μια επίσκεψη.

5.2 Εξοπλισμός και τεχνοτροπία για τη δημιουργία των φωτογραφιών

Ο εξοπλισμός με τον οποίο δημιουργήθηκαν οι φωτογραφίες της πτυχιακής εργασίας είναι η φωτογραφική μηχανή Nikon D3300 με φακό AF-S DX NIKKOR 18-55mm , με μέγεθος διαφράγματος $f/3.5-5.6$ και ένα τρίποδο για σταθερές, ευκρινείς λήψεις.

Τα ISO στις εικόνες είναι στην κλίμακα των 100 εκτός από κάποιες που φτάνουν τα 200 ώστε να αποφευχθεί ο οπτικός θόρυβος.

Το τρίποδο κρίθηκε απαραίτητο για την ισορροπία του κάδρου, την ευκρίνεια των εικόνων και τη χρήση μεγάλων χρόνων έκθεσης.

Καραγιάννη Ιωάννα

Εικόνα 26

Καραγιάννη Ιωάννα

Εικόνα 27

Ο φωτισμός ήταν φυσικός και προερχόταν από τα παράθυρα του κτιρίου. Επιπλέον τεχνητός φωτισμός δεν χρησιμοποιήθηκε, πέρα από τον ήδη υπάρχον που διαθέτει το ίδιο το Μουσείο για το φωτισμό του χώρου.

5.3 Τα στάδια εκτέλεσης της πτυχιακής εργασίας, οι δυσκολίες και η αντιμετώπιση αυτών

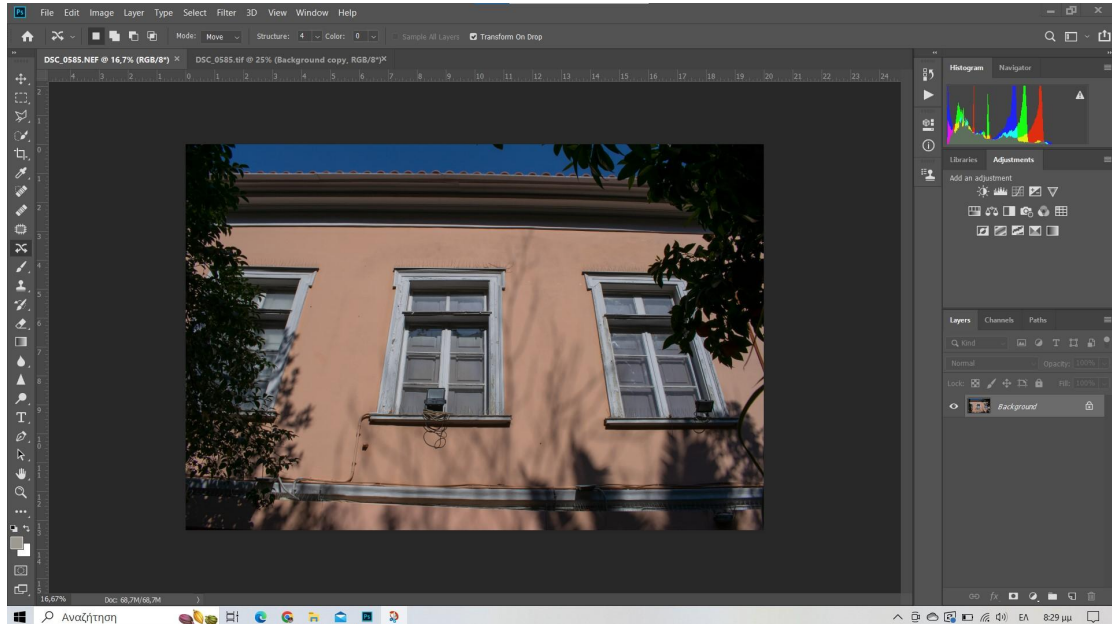
Το πρώτο βήμα για την αρχή της πτυχιακής εργασίας ήταν η επικοινωνία με τους υπεύθυνους του Μουσείου και η δήλωση ενδιαφέροντος από πλευράς μου, του θέματος και του τρόπου προσέγγισής. Έπειτα, υπήρξε συνάντηση με τον προϊστάμενο των υπηρεσιών του Μουσείου, τον Κύριο Ανδρέα Σπύρου, με σκοπό να συζητηθούν διαδικαστικές λεπτομέρειες. Στην επικοινωνία μας αυτή μου χορηγήθηκε ειδική άδεια φωτογράφισης, καθώς κανονικά δεν επιτρέπεται, ώστε να μπορώ να παρίσταμαι τις ώρες λειτουργίας του μουσείου στο χώρο με σκοπό να φωτογραφίζω το κτίριο εσωτερικά. Στο κομμάτι αυτό υπήρξε άριστη επικοινωνία και συνεννόηση μεταξύ των δύο πλευρών, της δικιάς μου και του Μουσείου. Αμέσως μετά τη συνάντηση ακολούθησε ξενάγηση από τον υπεύθυνο, όχι μόνο στους επισκεψιμους χώρους του μουσείου αλλά και στους χώρους όπου απαγορεύεται η είσοδος στο κοινό. Κατά τη διαδικασία αυτή, έλαβα σημαντικές πληροφορίες για το κτίριο, τις οποίες δεν θα μπορούσα να τις αντλήσω από αλλού.

Οι επόμενες επισκέψεις μου στο Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών αφορούσαν τη φωτογράφιση εσωτερικά και εξωτερικά αυτού. Το κτίριο, όπως φαίνεται και σε ορισμένες φωτογραφίες, διαθέτει αρκετά παράθυρα, καθώς εκείνη την περίοδο οι άνθρωποι προσπαθούσαν να εκμεταλλευτούν στο έπακρο το φυσικό φωτισμό, αφού δεν υπήρχε ακόμη η ηλεκτροδότηση στα σπίτια.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, κατα τη διάρκεια των λήψεων των φωτογραφιών που περιείχαν παράθυρα, να υπάρχει αρκετή αντίθεση φωτός και σκιάς στο κάδρο. Κάποια σημεία έχασαν τις λεπτομέρειές τους. Αυτό αντιμετωπίστηκε με τη χρήση του προγράμματος επεξεργασίας φωτογραφιών, το Adobe Photoshop, ανεβάζοντας τη φωτεινότητα στα σκιερά μέρη και μειώνοντας τη φωτεινότητα στα φωτεινά μέρη.

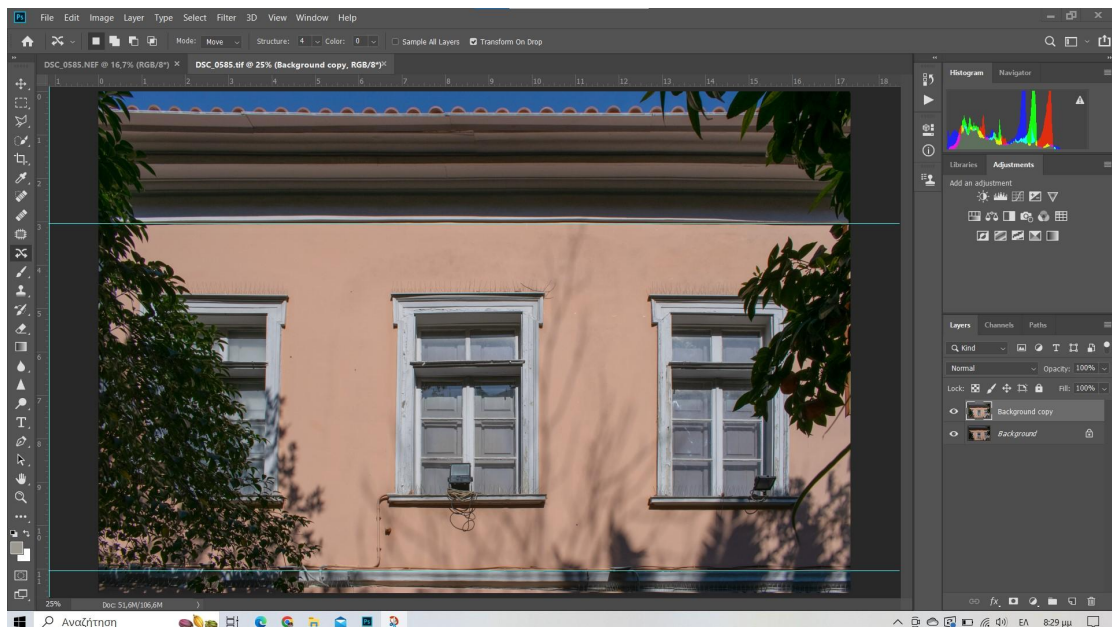
Ο φωτισμός όπως αναφέρθηκε παραπάνω ήταν φυσικός και άρα μπορούσε να αλλάξει οποιαδήποτε στιγμή. Έτσι άλλαζε και το αποτέλεσμα από λήψη σε λήψη. Για αυτό το λόγο, έπρεπε να προσαρμόζονται οι ρυθμίσεις της φωτογραφικής μηχανής με σκοπό να υπάρχει μια ομοιομορφία στο σύνολο των εικόνων. Υπήρχαν μέρη όπου ο φωτισμός δεν ήταν ο επιθυμητός, οπότε επαναλήφθηκε η φωτογράφιση των χώρων μέχρι να αναπαραχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Ωστόσο, κάποια από τα παράθυρα του κτιρίου είναι σφραγισμένα και ορισμένα δωμάτια αυτού είναι αρκετά σκοτεινά. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι χρόνοι έκθεσης ήταν αρκετά μεγάλοι με στόχο να παραχθεί μια ισορροπημένη φωτογραφία. Φυσικά οι τελευταίες λεπτομέρειες, τόσο στην ισορροπία του κάδρου όσο και στην τονικότητα διορθώθηκαν μέσω του Photoshop.

Χωρίς επεξεργασία.

Εικόνα 28.

Με επεξεργασία.

Εικόνα 29.

Όσον αφορά τις λήψεις του κήπου, δημιουργήθηκαν έπειτα από συνεννόηση με τον υπεύθυνο του μαγαζιού, του Black Duck Garden. Οι λήψεις έγιναν μετά το άνοιγμα του μαγαζιού το πρωί, ώστε να μην υπάρχει η ανθρώπινη παρουσία στα κάδρα.

Επίσης, υπήρξαν στιγμές κατά τις οποίες δεν υπήρχε αρκετός χώρος ώστε να τοποθετήσω την κάμερα μου πιο μακριά από το θέμα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αλλάζει το κάδρο που είχα αρχικά σκεφτεί. Το γεγονός αυτό δεν είχε αρνητικό αποτέλεσμα στο σύνολο της δουλειάς μου καθώς έτσι, δημιούργησα εικόνες εστιάζοντας σε συγκεκριμένα σημεία και αντικείμενα μέσα στο χώρο αναδεικνύοντας τις λεπτομέρειές τους.

5.4. Κατάλογος Εικόνων

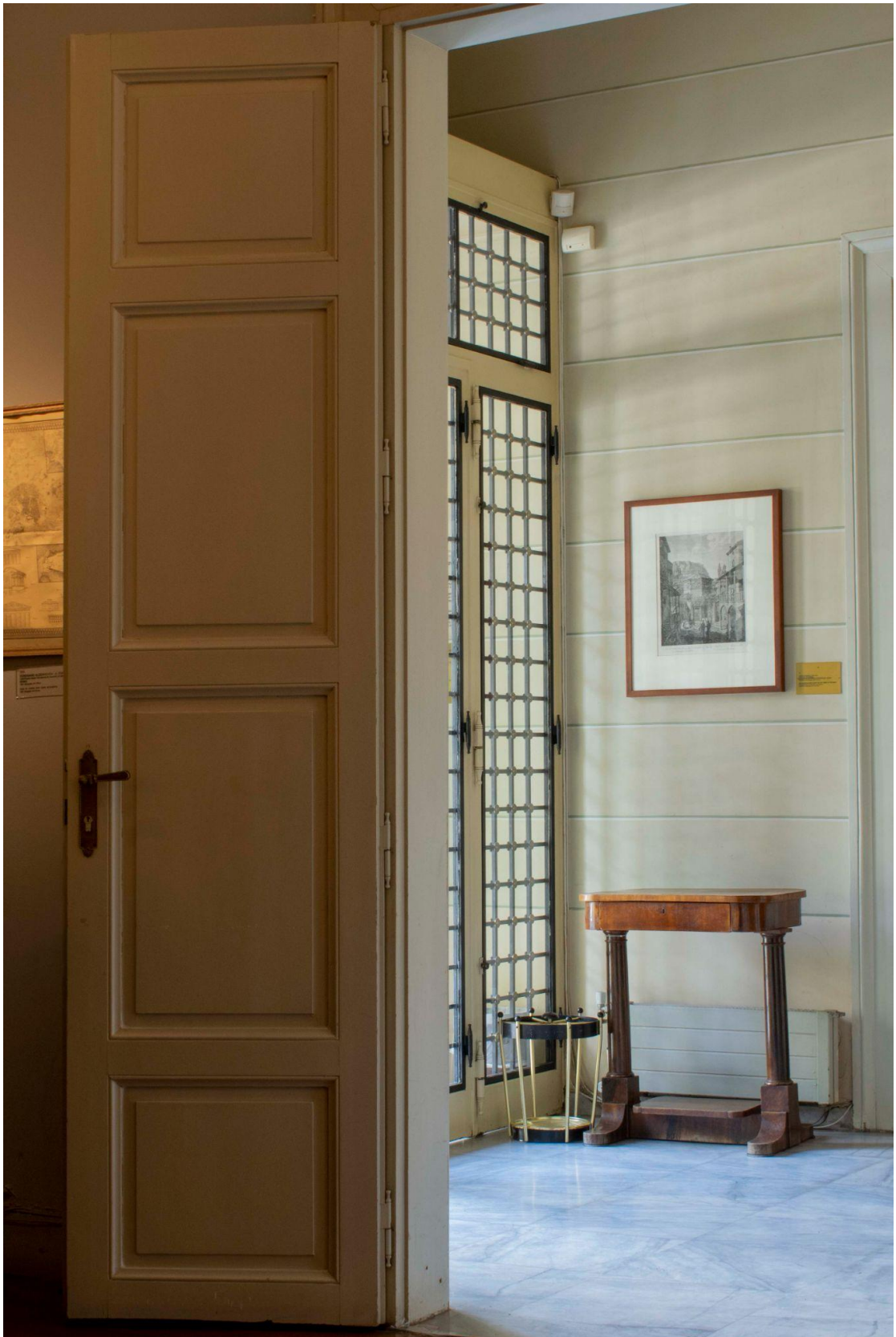
Παρακάτω, ακολουθούν οι εικόνες που δημιουργήθηκαν με την προσωπική μου ματιά με θέμα το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΘΩ Γ. ΤΣΟΥΤΣΟΥ

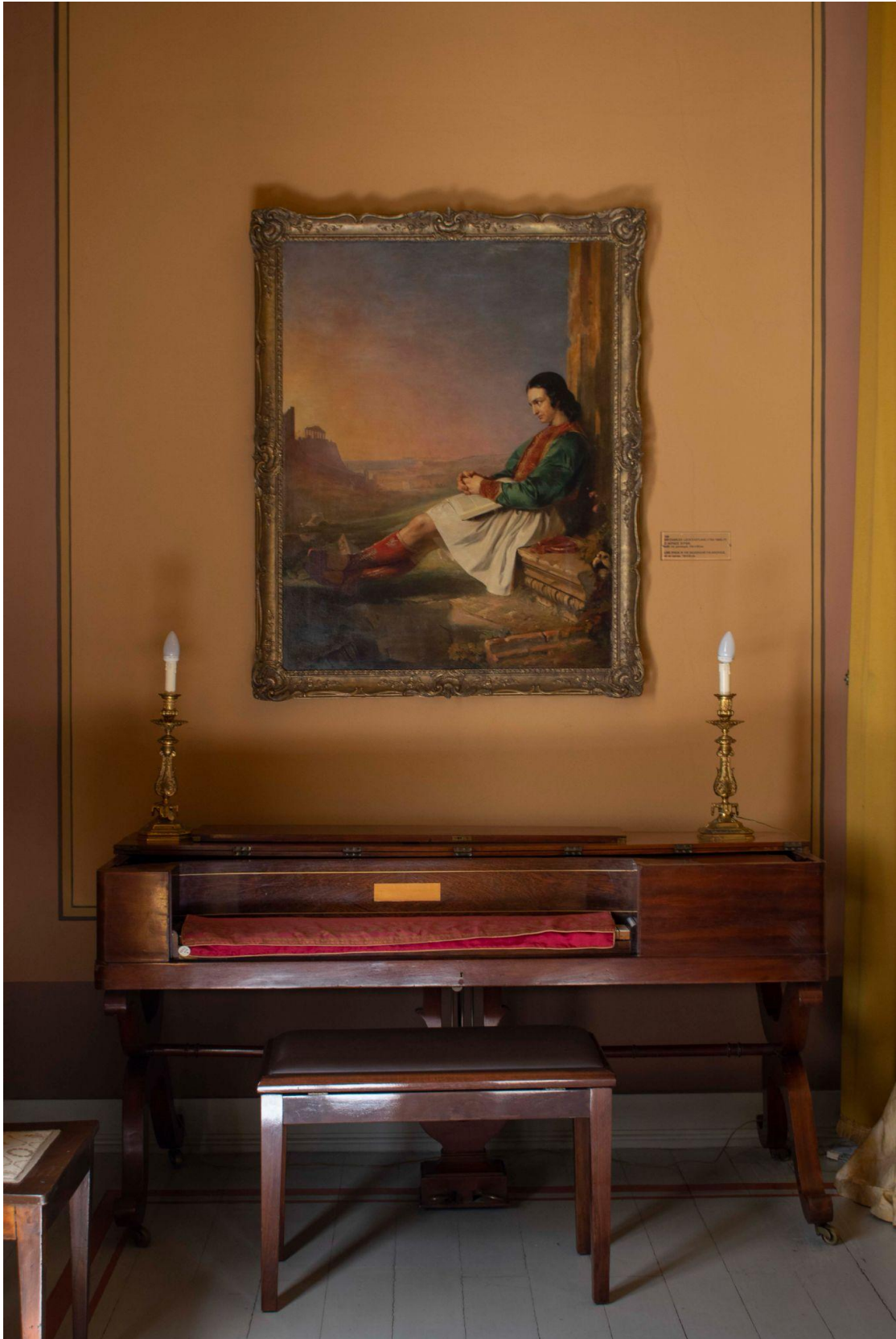

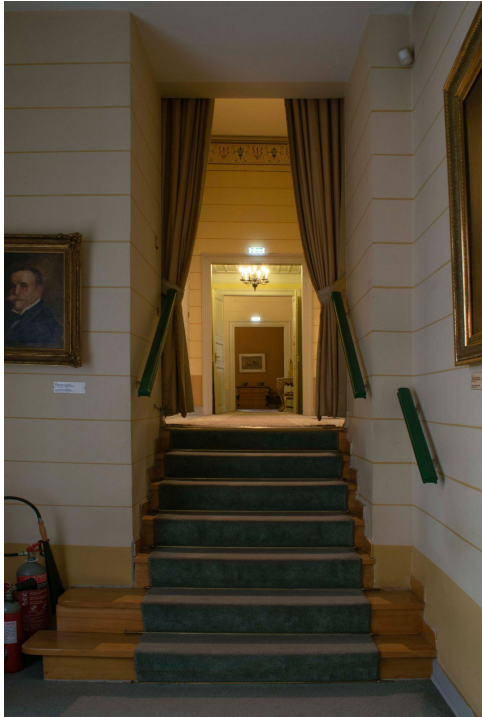

Οι υπόλοιπες εικόνες του αρχείου

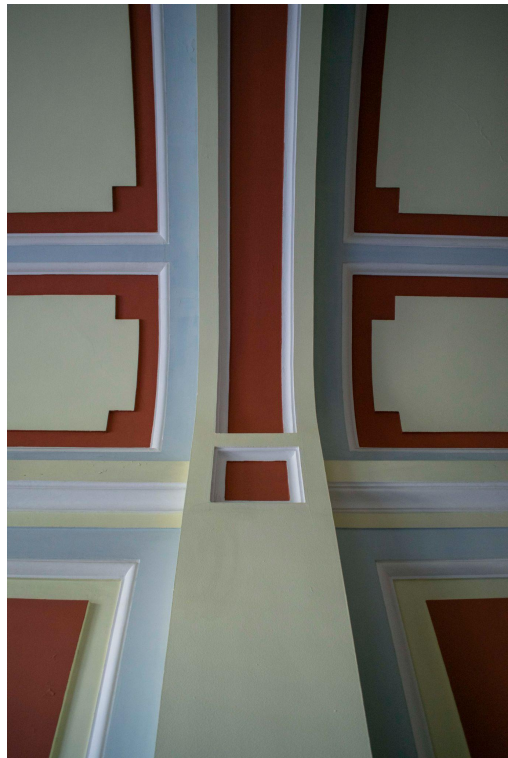
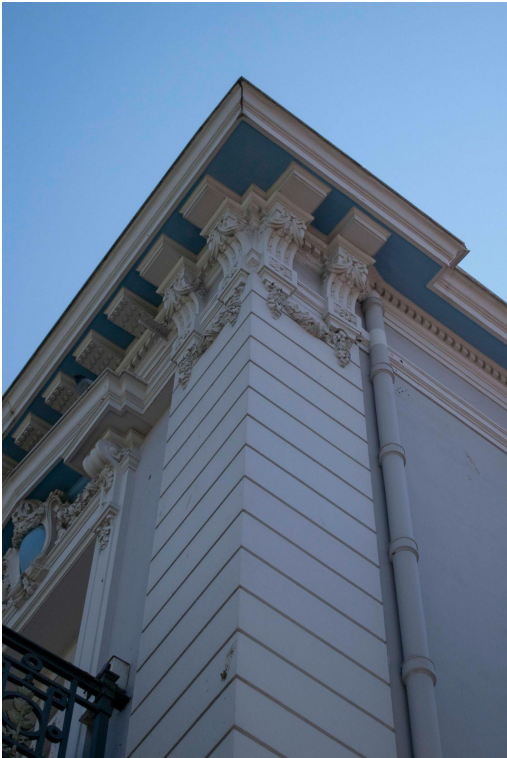

6. Επίλογος

Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών είναι ένα στολίδι στο κέντρο της Αθήνας που προσφέρει μια γεύση στους επισκέπτες του από την καθημερινή ζωή των Αθηναίων εκείνης της περιόδου. Όσο κανείς περνάει από τη μία αίθουσα στην επόμενη, είναι σαν να εισέρχεται σε μια άλλη εποχή, διαφορετική σίγουρα από τη σημερινή αλλά όμορφη. Τόσο όμορφη που μπορεί να σε σαγηνεύσει και να σε κάνει να σκεφτείς πως θα ήταν άραγε να ζούσες τότε.

Βιβλιογραφία

1. Academic ,Dictionary of Greek, Μουσείο Πόλεως των Αθηνών, 2013, [Μουσείο Πόλεως Αθηνών](#)
2. Athens, Attica, Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών <https://athensattica.com/el/ti-na-deite/mousia/mousio-tis-poleos-ton-athinon-2-2/>
3. Βικιπαίδεια, Joseph Philibert Girault de Prangey, 2023 https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph-Philibert_Girault_de_Prangey
4. Βικιπαίδεια, Νεοκλασικά Κτίρια της Αθήνας, Αύγουστος 2017, [Κατηγορία:Νεοκλασικά κτίρια της Αθήνας - Βικιπαίδεια](#)
5. Βικιπαίδεια, Philip Henry Delamotte, 2022 https://en.wikipedia.org/wiki/Philip_Henry_Delamotte
6. Εθνική Πινακοθήκη, Μαργαρίτης Φίλιππος, 2023 <https://www.nationalgallery.gr/artist/margaritis-filippos/>
7. Ειδικές εφαρμογές 1, Σημειώσεις, eclass, uniwa, σ 7. <https://eclass.uniwa.gr/modules/document/file.php/PHAA188/%CE%95%CE%99%CE%A3%CE%91%CE%93%CE%A9%CE%93%CE%97%CE%91%CE%A1%CE%A7%CE%99%CE%A4%CE%95%CE%9A%CE%A4%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%97.pdf>
8. Internet Archive , Wayback Machine, Κεφάλαιο 3 Νεοκλασικισμός <https://web.archive.org/web/20210421110625/https://repository.kallipos.gr/bits/tream/11419/35>
9. Ισμήνη Θεοδοσοπούλου, *Αρχιτεκτονική Φωτογραφία στην Ελλάδα*, Πάτρα, 2014 https://issuu.com/isminitheo/docs/architectural_photography_in_greece-part_a_44/1/02_chapter_03.pdf
10. Historic Camera, Francis Bedford, 2022, [Francis Bedford, Photographer at Historic Camera](#)
11. Lifo, Φωτογραφία, Οι Έλληνες και οι ξένοι φωτογράφοι της μεταεπαναστατικής Ελλάδας και οι μοναδικές εικόνες τους, Αργυρώ Μποζώνη, 2022, [Οι Έλληνες και οι ξένοι φωτογράφοι της μετεπαναστατικής Ελλάδας και οι μοναδικές εικόνες τους | LiFO](#)
12. Max Mag, Χρήστος Ντάρδης, Αρχιτεκτονική φωτογραφία, βασικές τεχνικές σύνθεσης, 2019 <https://www.maxmag.gr/fotografia/architektoniki-fotografia-vasikes-technikes-synthesis/>
13. Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, ίδρυμα Βούρου-Ευταξία, Η Αθήνα του 1842, “Οικία Σταματίου Δεκόζη Βούρου” <https://www.athenscitymuseum.gr/apps/1842v3/>
14. Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, “Ιστορία και Κτίρια”, Το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, <https://athenscitymuseum.gr/history/>

15. Wiktionary, “Πρόβολος”, Ετυμολογία Λέξης, 2022,
<https://el.wiktionary.org/wiki/%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B2%CE%B F%CE%BB%CE%BF%CF%82>
16. Will Pryce Photography <https://www.willpryce.com/>

Εικονογράφηση

Εικόνα 1, 2, 3, 4 , 5, 6, 7, 8 : Φωτογραφικό Αρχείο Καραγιάννη Ιωάννα

Εικόνα 9 : Francis Bedford (1816-1894) Bibliography

<https://vintagephotosjohnson.files.wordpress.com/2012/05/great-britian-box-one-image0931.jpg>

Εικόνα 10 :Francis Bedford (1816-1894) Bibliography

<https://vintagephotosjohnson.files.wordpress.com/2012/05/great-britian-box-one-image087.jpg>

Εικόνα 11 : Joseph Philibert Girault de Prangey

[Joseph Philibert Girault de Prangey | 317 Artworks | MutualArt](#)

Εικόνα 12 : Philip Henry Delamotte (British, 1820–1889), Title: 158. The nave from the south end , 1852–1855

<https://www.artnet.com/artists/philip-henry-delamotte/158-the-nave-from-the-south-end-zK15atK8sO53V0-RTqF1Cg2>

Εικόνα 13 : Ο πρώτος Έλληνας Φωτογράφος, Φίλιππος Μαργαρίτης

[Φίλιππος Μαργαρίτης | Φωτογραφία](#)

Εικόνα 14 : Πέτρος Μωραΐτης

https://www.kaliterilamia.gr/2019/04/blog-post_545.html

Εικόνα 15 : Κωνσταντίνος και Αριστοτέλης Ρωμαΐδης

Άλκη Ξ. Ξανθάκης, Ιστορία της Ελληνικής Φωτογραφίας 1839-1970, Εκδόσεις Πάπυρος, Αθήνα 2008.

Εικόνα 16: Will Pryce, Alnwick Castle <https://www.willpryce.com/alnwick-castle>

Εικόνα 17: Will Pryce, The Painted Hall

<https://www.willpryce.com/the-painted-hall-1>

Εικόνα 18: Will Pryce, Blenheim Palace

<https://www.willpryce.com/blenheim-palace-1>

Εικόνα 19: Will Pryce, The National Gallery, London

<https://www.willpryce.com/the-national-gallery>

Εικόνα 20: Will Pryce, Blenheim Palace

<https://www.willpryce.com/blenheim-palace-1>

Εικόνα 21: Φωτογραφικό Αρχείο Καραγιάννη Ιωάννα

Εικόνα 22: Will Pryce, The Hermitage Perersberg

<https://www.willpryce.com/the-hermitage-st-petersberg>

Εικόνα 23: Φωτογραφικό Αρχείο Καραγιάννη Ιωάννα

Εικόνα 24: Will Pryce, Knole House <https://www.willpryce.com/knole-house>

Εικόνα 25: Φωτογραφικό Αρχείο Καραγιάννη Ιωάννα

Εικόνα 26, 27, 28, 29 : Φωτογραφικό Αρχείο Καραγιάννη Ιωάννα